

POLITICI ANTICRIZĂ

Politica anticriză (anticiclică) reprezintă ansamblul măsurilor întreprinse de către stat, prin care se urmărește corectarea evoluțiilor ciclice excesive ale activității economice și atenuarea efectelor nefavorabile care decurg din acestea.

Politica anticriză se aplică diferentiat în cadrul unui ciclu economic. Astfel, în condiții de boom economic, se aplică politica anticriză de stabilizare (STOP), iar în faza de recesiune, se aplică politica anticriză de relansare (GO).

Politica de relansare

Aceasta reprezintă ansamblul măsurilor ce se aplică în fazele de încetinire sau recesiune economică și are drept scop susținerea activității economice, stimulând investițiile, consumul, creditul, etc. În funcție de modul de acțiune, se disting mai multe forme ale politicii de relansare, ca, de exemplu: relansarea prin credit; relansarea prin ofertă; politica anticriză de rigoare; relansarea prin cerere. Politica de relansare prin credit. Aceasta pornește de la principiul că există un multiplicator bugetar și monetar, după care fiecare venit nou și fiecare credit distribuite în economie creează o nouă cheltuială, care generează cerere și o alimentează, în continuare. În acest mod, acționează și asupra creșterii masei monetare puse la dispoziția economiei, prin reducerea ratei dobânzii, atenuarea restricțiilor în acordarea creditelor, operațiuni de open-market, reducerea rezervelor bancare obligatorii.

Politica de relansare prin ofertă. Acest tip de politică stimulează economia prin crearea unui mediu favorabil acțiunii firmelor, liberei inițiative și concurenței, reducând obligațiile fiscale și salariale. Relansarea prin ofertă acceptă, cel puțin implicit, legea debuseelor a lui J. B. Say, conform căreia „oferta își creează propria cerere”; astfel, pentru reluarea creșterii economice, trebuie stimulată prioritar producția, și nu cererea efectivă.

Esenta politicii de relansare prin ofertă este găsirea mijloacelor pentru a stimula creșterea profiturilor și a părții din acestea lăsate la dispoziția agenților economici. Asemenea măsuri vizează: reducerea obligațiilor fiscale impuse firmelor, scăderea ratei dobânzii și a restricțiilor în acordarea creditelor pentru ameliorarea randamentului investițiilor, fiscalitate avantajoasă pentru plasarea economiilor pe piața monetară și financiară.

Politica anticriză de rigoare. Aceasta este aplicată, mai ales, în fazele de supraîncălzire a economiei, când tensiunile din sistemul economic (inflația, îndatorarea exagerată a statului, atragerea în circuitul economic a unor resurse din ce în ce mai restrictive, ineficiența utilizării acestora, etc.) ascund pericolul unui derapaj economic. Ideea de bază este ca statul să înceteze politica de îndatorare și de finanțare a deficitului.

Politica anticriză de rigoare este aplicată în două etape:

- etapa 1: se reechilibrează bugetul (prin fiscalitate și diminuarea anumitor cheltuieli publice), ceea ce generează scăderea masei monetare în circulație, comprimarea cererii interne agregate, atenuarea tensiunilor inflationiste;
- etapa 2: se reduce nivelul ratei dobânzii, ceea ce stimulează investițiile, relansând, astfel, creșterea de tip intensiv și ocuparea eficientă a forței de muncă.

Măsurile întreprinse în cadrul politicii de relansare prin cerere pot fi grupate în trei mari categorii:

- 1) politica cheltuielilor publice: se majorează cheltuielile bugetului administrației centrale în faza de recesiune – chiar cu prețul unui deficit bugetar – cu scopul de a menține sau impulsiona cererea agregată (pentru a stimula producția în vederea trecerii la faza de expansiune);
- 2) politica monetară și de credit, ale cărei principale instrumente sunt: rata dobânzii, creditul și masa monetară. În faza de recesiune se acționează astfel: se reduce rata dobânzii, se creează facilități pentru sporirea volumului creditului și a masei monetare, se reduce nivelul rezervelor obligatorii ale băncilor comerciale, se achiziționează titluri de stat de către autoritățile monetare, se prelungește scadența unor credite etc. Prin aceste măsuri se urmărește stimularea consumului și investițiilor, având drept consecință creșterea producției și a gradului de ocupare a forței de muncă;
- 3) politica fiscală: în condiții de recesiune se reduce fiscalitatea, lăsându-se o cotă procentuală mai mare de venit asupra agenților economici, ceea ce încurajează cererea pentru bunuri de consum și de investiții.